

Majan sisätilan täyttävät korvia raastavat huudot. Huudoistakin kuulee, että naisen voimat ovat ehtymässä. Hän ei jaksaisi enää kauaa. Kukaan ei jaksaisi.

Vauva ei ole siinä asennossa kuin pitäisi. Minun olisi tunnettava sen pää tai takamus, mutta tunnenkin vain olkapään tai käsivarren. Aavi ei anna minun tarttua vauvaa käteen, vaan hän yrittää itse tarttua sitä olkavarresta. Mutta iho on liukas ja vauva tiukassa, ja hänen otteensa lipeää koko ajan. – Käännä se, hän kähisee. Aavinkin äänestä kuultaa hermostuneisuus. – Yritä kääntää se. Ei noin, minähän sanon, ettei noin!

Hän ohjaa liikkeitäni omilla karkeilla käsillään. Aavin ranteet tuntuvat ihmeellisen voimakkailta, vaikka ne ovat tuskin pajunoksaa paksumpia. Kaikki mitä yritän, menee hänen mielestään väärin. En osaa mitään, tunnen itseni typeräksi ja hyödyttömäksi.

Olemme antaneet naiselle enemmän ravintoa kuin muille, kuten kaikille lasta odottaville. Mutta sekään ei ole ollut riittävästi. Hän on ollut kalpea ja heikko jo pidemmän aikaa. Nyt se on selvästi kostautunut. Lapsi on syntymässä ennen aikojaan ja naisella ei ole voimaa saattaa sitä ulos. Kaiken lisäksi se on selvästi asettunut väärään asentoon.

Majassa on pimeää, mutta vaikka sen seinämät vavahtelevat talvimyrskyn tuiverruksessa, sisällä on onneksi lämmintä. Synnyttäjän majassa palaa aina kirkkain ja lämpimin tuli. Mutta silti tuntuu, että valo ei

riitä. Siinä missä Aavi on onnistunut saattamaan lapsia näkemättä mitään, minulle on aivan liian hämärää. Tahtoisin lisää valoa, ja pyydänkin tietäjää lisäämään puita tuleen, jotta olisi kirkkaampaa.

– Valosta ei ole hyötyä! hän kivahtaa vihaisena. – Ne ovat sinun kätesi, joita tarvitset. Kätesi ja uskosi! Sinun pitää keskittyä. Keskity paremmin!

Yritän parhaani. Kunpa se olisikin niin helppoa! En saa lasta kääntymään vatsassa. Saan otteen vain sen kädestä. Verta on tullut aivan liikaa. Kiia on aina vain kalpeampi ja heikompi. Hän tarvitsee verensä, jotta tästä tulisi mitään. Miksi sitä vuotaa niin paljon? Käteni ovat tahriintuneet punaisiksi ja tahmeiksi olkapäitä myöten, ja välillä sitä syöksähtelee hänen sisuksistaan paksuina noroina majan lattiahavuille. Kohta varmasti uisimme siinä. Miten sitä mahtuukin niin paljon yhteen ihmiseen?

Nyt muistan, miten Aavi opetti minulle aikoinaan, ettei lasta saa koskaan saattaa kädestä tai jalasta. – Pää on tultava aina ensin, hän sanoi. – Aina! Sillä heti kun lapsi alkaa tulla vatsasta ulos, henget hyökkäävät sitä vastaan. Ja vain pää on riittävän vahva vastustaakseen niitä. Ainoastaan pää! Jos niitä onkin vastassa jalka tai käsi, ne ryöstävät sen hetkessä omakseen. Ja kun lapsi varttuu, tuo käsi tai jalka ei toimi enää koskaan.

– Muistatko Maasin? hän jatkoi kysymyksellä. Nyökkäsin. Maasi oli yksi heimon edesmenneitä jäseniä. Hän oli nainen, joka eli elämänsä löytämättä koskaan valittua rinnalleen, kuollen lopulta ennenaikaisena jättämättä lapsia jälkeensä. Olin tuskin kymmentä kesää vanha kun Maasi menehtyi ja päästettiin, mutta muistin hyvin hänen tottelemattoman kätensä. Toinen käsivarsi toimi normaalisti, mutta toinen oli jäykkä kuin ryhmysauva ja aina oudossa asennossa, koukussa niin kynnärpästä kuin ranteestakin. Eikä

vahvinkaan mies saanut sitä koskaan suoristettua. Käsi kuului hengille, sanottiin.

Kuultuani Aavin kertomuksen ymmärsin, miksi. Ja samoin ymmärsin, miksi kaikki muut osat Maasin kehosta päästettiin, mutta sairas käsi heitettiin koskemattomana nuotioon. Muistan vain, miten katselimme sen hiljaista palamista sanaakaan lausumatta, kuvitellen mielessämme siitä ulkoilmoille vapautuvia vaarallisia henkiä.

Verenvuoto ei lakkaa, eikä Kiia vastaa enää puhuttelumme. Lapsi on edelleen yhtä hankalassa asennossa kuin aikaisemmin. En ole edistynyt yhtään ja olen entistä epätoivoisempi. Enää en ajattele mitä vahinkoa voisin naiseen tehdä, vaan suurennan leikkuukiven avulla hänen jalkovälinsä haavaa entisestään, ja työnnän molemmat käteni sisälle. Pusken jokaisen sormeni avulla lapsen olkapäätä minkä varrestani lähtee, niin että suustani purkautuu huuto, ja tunnen, miten naisen liha alkaa antaa periksi. Haava repeytyy entisestään, mikä ei ole hyväksi, sillä se tulisi varmasti lisäämään myös verentuloa.

Mutta vaikka äidin koko keho hytkyy voimastani, lapsi hänen sisällään ei hievahdakaan. On kuin se olisi kasvanut luistaan väärään asentoon kiinni. Tilanne on toivoton, ja katson Aavia hätä kasvoillani. Kiian supistukset näyttävät jo tahdottomilta. Hän ei enää huuda ponnistusten voimasta, vaan hänen vatsansa nytkähtelee rytmittömästi ja hyödyttömästi, edesauttamatta saattoa lainkaan. Hänen silmänsä ovat edelleen auki, mutta niiden katse on sumea eikä kohdistu enää mihinkään. Suupielessäkin on aavistus verta.

Ymmärrämme molemmat, että pelissä on nyt enemmän kuin pelkkä lapsen käsi. – Hyvä on, käsi sitten, Aavi puuskahtaa, mutta todetessaan minun jäävän toimettomana aloilleni hän työntää minut syrjään ja

asettuu itse lapsensaattoasemiin polvilleen naisen eteen. Hän saa tottunein käsin nopeasti lapsen käsivarren esille ja vetää siitä napakasti. Mutta hänenkään yrityksensä ei näytä tuottavan tulosta. Tietäjä pudistaa päätään epäuskosta. Hänen ilmeensä pysyttelee hämmästyttävän rauhallisena, ja tiedän, että sen täytyy olla monen vuoden kokemuksen tulosta. Hän toteuttaa kutsumustaan, ajattelen miltei kateellisena. Hän selvästikin tuntuu tietävän, mitä on paraikaa tekemässä.

Ja Aavi tekee. Hän ei enää vedä lapsen kädestä, vaan nyhtää sitä kaikin voimin. Lopulta käsi antaa periksi, ja äidin vatsa nytkähtää lupaavasti. Verisyöksyn saattelemana lapsi viimein liukuu ulos, mutta tapahtuneen herättämä riemu muuttuu nopeasti pettymykseksi. Lapsi on kalpea kuin äitinsä, ja yhtä liikkumaton. Sen poikkeuksellisen paksu niska on outoasentoinen ja vartalo ihmeellisen turpea ja vääntynyt. Ylähuuli on kasvanut kiinni nenään. Silmät ovat kaukana toisistaan eikä niissä ole minkäänlaista kiiltoa.

Lapsi ei ole tullut maailmaan elämä sisällään. Sen henki on jäänyt matkan varrelle ja uhkaa viedä myös äitinsä mukanaan.

Aavilla ei ole hankaluuksia tyhjentää vatsa jälkeisistä. Lopulta hän käyttää höyryävää kiveä äidin sisällä ja verenvuoto lakkaa nopeasti. Mutta Kiia on ollut jo pitkään poissa. Hän on lakannut hengittämästä, ja teemme sen ainoan teon, mitä vielä voi yrittää: anelemme henkiä palauttamaan hänet. Käyttäen Kiian rintakehää rumpuna Aavi hakkaa kaikin voimin ja kirkuu ilmoille kaikki osaamansa palautusloitsut. Hänen väsyttyään minä jatkan siitä, mihin hän jäi. Välillä puhallan omaa virvoittavaa henkeäni naisen sisään, verenmakuiseen suuhun.

*Mutta henget eivät kuuntele, kuten ne eivät ole
kuunnelleet muutenkaan koko toimituksen aikana. Kiia on
ja pysyy poissa. Hänen muutamaa hetkeä aikaisemmin
kajahdelleiden tuskanhuutojen sijaan saamme kuunnella
kuoleman hiljaisuutta ja omaa uupunutta hengitystämme.
Kumpikaan meistä ei jaksaa lausua sanaakaan. Ulkona
myrsky jatkaa ujellustaan, ja maja natisee liitoksistaan.
Aavi yskii ja nuotio räiskyy.*